

COLLEGEVOORSTEL

ONDERWERP : Verordening maatschappelijke ondersteuning

ZAAKNUMMER : 12045-2019

B&W VERGADERING : 25 juni 2019

INTEGRALE ADVISERING : Ellen Dijkman (Wmo-specialist), Corrie Pouw, Jeanet van Olst (beiden juridisch adviseur), Chris ten Have (adviseur financiën) en Hanneke Janssen (adviseur communicatie)

PORTEFEUILLEHOUDER : Mevr. G.H. (Gerria) Toeter

VOOR INFORMATIE : Marieke Nass

BESTUURSSAMENVATTING

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 wordt mede uitgevoerd op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde verordening. In de verordening zijn algemene regels opgenomen voor het bepalen van de ondersteuning van inwoners met een hulpvraag. Met ingang van 1 januari 2019 is het abonnementstarief ingevoerd voor de eigen bijdrage binnen de Wmo. De invoering van deze regeling vraagt om een wijziging van de verordening. Voorgesteld wordt de eigen bijdrage Wmo niet meer met 15% te verminderen voor alle cliënten die gebruikmaken van een Wmo-voorziening. Daarnaast worden enkele andere wijzigingen voorgesteld die aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen in de wet- en regelgeving en jurisprudentie.

BESLISPUNTEN

1. De raad voorstellen om de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Raalte 2017 te wijzigen en daartoe bijgevoegd raadsvoorstel vast te stellen;
2. Akkoord te gaan met het versturen van de brief aan de Wmo-raad.

BESLUIT

Conform,

INLEIDING

Sinds 2015 voert de gemeente Raalte de taken uit op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015). Dit gebeurt op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Raalte 2017 (hierna: Verordening). De Verordening bevat de juridische kaders voor de uitvoering en geeft aan welke bevoegdheden het college heeft. Naar gelang de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving en jurisprudentie dient er periodiek een actualisatie plaats te vinden van de Verordening. De hoofdzakelijke ontwikkeling die tot aanpassing van de Verordening heeft geleid, is de invoering van het abonnementstarief.

Abonnementstarief

Het kabinet Rutte III heeft in het regeerakkoord 2017 – 2021 ‘Vertrouwen in de toekomst’ afgesproken dat alle cliënten met één of meer maatwerkvoorzieningen uit de Wmo 2015, ongeacht inkomen of vermogen, vanaf 2019 maximaal € 17,50 aan eigen bijdrage per vier weken betalen. De minister meent “dat de voorzieningen in het kader van de Wmo 2015 toegankelijk moeten zijn voor iedereen, ongeacht inkomen en vermogen. Daarnaast heeft maatschappelijke ondersteuning een belangrijke signalerende en preventieve werking, waardoor duurdere vormen van zorg kunnen worden voorkomen of beperkt. Door de invoering van het abonnementstarief zullen wellicht ook de cliënten die voorheen vanwege de hoge eigen bijdrage zorg meden, (meer) gebruikmaken van Wmo-voorzieningen. Als gevolg van deze maatregel zal een groep cliënten, die voorheen onder de radar bleef, eerder in beeld zijn bij gemeenten. Gemeenten kunnen op deze manier eerder risico’s op kwetsbaarheid signaleren en daarop acteren. Het voorstel levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de opgave om mensen met beperkingen in hun zelfredzaamheid en participatie, met daarbij behorende passende zorg en ondersteuning, zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten wonen”.

Het abonnementstarief is niet van toepassing op de volgende Wmo-voorzieningen:

- Rolstoel (geen eigen bijdrage);
- Beschermd wonen (valt onder de inkomensafhankelijke bijdragesystematiek);
- Opvang (valt onder de inkomensafhankelijke bijdragesystematiek);
- Gebruikerspas voor het plaatselijk (collectief) vervoerssysteem, ook wel Service Vervoer Raalte genoemd (geen eigen bijdrage, alleen een kilometerbijdrage en opstaptarief).

De maximale periodebijdrage van € 17,50 voor maatwerkvoorzieningen is per 1 januari 2019 van kracht gegaan. De gemeente Raalte heeft de eigen bijdrage Wmo vanaf 1 januari 2017 voor alle categorieën personen verminderd met 15%. Dit betekent dat onze huidige inwoners periodiek een eigen bijdrage betalen van € 14,88 voor hun Wmo-maatwerkvoorziening(en).

BEOOGD EFFECT

Binnen het instrumentarium dat ter beschikking staat, de balans bewaken tussen de toegankelijkheid van de ondersteuning en de beheersbaarheid van de collectieve zorguitgaven.

ARGUMENTEN

1.1 Het wijzigen van de Verordening is een bevoegdheid van de raad

De Wmo 2015 schrijft in verschillende artikelen dwingend voor dat bij verordening regels moet worden vastgesteld.

1.2 Met de voorgestelde wijzigingen sluiten we aan bij de landelijke ontwikkelingen in de wet- en regelgeving én jurisprudentie

Naar gelang de landelijke ontwikkelingen worden de volgende wijzigingen voorgesteld:

De weigeringsgronden zijn verduidelijkt en in lijn gebracht met recent gewezen jurisprudentie (onderdeel A en B)

De Wmo 2015 verplicht gemeenten ertoe de weigeringsgronden bij gemeentelijke verordening te regelen. Het huidige artikel 3.4, tweede lid, onderdeel b, van de Verordening, inhoudende dat een maatwerkvoorziening kan worden geweigerd indien er geen sprake is van aantoonbare meerkosten, is niet langer juridisch houdbaar. De weigeringsgrond komt immers neer op het stellen van een financiële voorwaarde. Die voorwaarde houdt in dat cliënt niet in aanmerking komt voor ondersteuning als hij deze eerder zelf ook kon betalen. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Wmo 2015 blijkt dat hiervoor geen ruimte bestaat.¹

¹ CRvB 20 februari 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:772, m.nt. R. Imkamp.

Het huidige artikel 3.4, derde lid, van de Verordening roept in de praktijk vragen op. Volgens deze regeling komt een woningaanpassing die al vóór de melding en/of aanvraag is gerealiseerd voor vergoeding op grond van de Wmo 2015 in aanmerking, als de noodzaak achteraf vastgesteld kan worden. In de praktijk kan de noodzaak veelal achteraf vastgesteld worden. De gewijzigde tekst bevat een duidelijke scheidslijn en geeft de uitvoering duidelijke handvatten. Hiermee wordt voorkomen dat de gemeente voor een fait accompli wordt gesteld, waardoor zij geen invloed meer kan uitoefenen op de te verstrekken voorziening(en). Daar waar inwoners ervan blijken te hebben gegeven zelf voor een oplossing te (kunnen) zorgen (eigen kracht), houdt de compensatieplicht van de gemeente op.² Daarnaast is de gewijzigde regeling niet alleen toegespitst op woningaanpassingen, maar ziet ook op andere maatwerkvoorzieningen, zoals hulpmiddelen.

De eigen bijdrage Wmo wordt niet meer verminderd met 15% (onderdeel C)

De invoering van het abonnementstarief betekent voor alle gemeenten minder inkomsten vanuit de eigen bijdrage. Daarnaast wordt een aanzuigende werking op het aantal aanvragen voor een Wmo-maatwerkvoorziening verwacht en dus meer uitgaven op deze post. Het alternatief om geen of een lagere eigen bijdrage toe te passen, ligt gezien de landelijke invoering van het abonnementstarief niet meer voor de hand. Hierbij speelt mee dat de gemeente Raalte een collectieve zorgverzekering heeft voor minima waarbij het Gemeentepakket Plus de eigen bijdrage Wmo volledig vergoedt.³

Een woningaanpassing ten behoeve van een minderjarige wordt niet meer uitgezonderd van de eigen bijdrage (onderdeel C)

Waar in de Jeugdwet alle jeugdhulp wordt uitgesloten van een eigen bijdrage is er in de Wmo wel een mogelijkheid om een eigen bijdrage te innen, namelijk bij een woningaanpassing voor een jeugdige. Deze mogelijkheid is niet vastgelegd in de huidige Verordening. Er kan dus geen eigen bijdrage worden opgelegd aan de ouder van een kind aan wie een woningaanpassing als maatwerkvoorziening is toegekend. Met de invoering van het abonnementstarief en de verwachte toenemende vraag naar Wmo-woningaanpassingen is het op nihil stellen van de eigen bijdrage geen wenselijk alternatief. Met het nihil stellen van de eigen bijdrage wordt de boodschap die de gemeente wil uitdragen, inhoudende dat de inwoners op *zelfregie, eigen kracht, zelfredzaamheid* en *eigen verantwoordelijkheid* worden gewezen en zelf hun steentje moeten bijdragen daar waar nodig is, doorkruist.

Vermeldenswaardig is het gegeven dat de woningaanpassing eigendom wordt van de ouders van het kind, indien de ouders een koopwoning hebben. Bij de verkoop van de aangepaste woning, kan de hogere verkoopprijs het gevolg zijn van de woningaanpassing die op grond van de Wmo 2015 is gerealiseerd. Desondanks biedt de Wmo 2015 geen handvatten om de meerwaarde vanwege de woningaanpassing terug te vorderen.

De terugvorderingsbevoegdheid is ingeperkt (onderdeel D)

Terugvordering van een Wmo-voorziening is alleen mogelijk als de cliënt opzettelijk onjuiste gegevens heeft verstrekt. De Wmo 2015 laat niet toe dat bij verordening nog een aanvullende terugvorderingsgrond voor deze situatie wordt vastgesteld. In de huidige Verordening is dit nu wel het geval. Volgens de huidige Verordening kan een Wmo-voorziening ook worden teruggevorderd als er geen sprake is van opzet. Uit recente jurisprudentie blijkt dat een dergelijke bepaling niet mag en dus onverbindend is.⁴

1.3 De Wmo-raad heeft een (positief) advies uitgebracht

De Wmo-raad heeft een positief advies uitgebracht op de voorliggende wijzigingen van de Verordening. Met deze brief reageren wij op de in het advies meegegeven punten en bedanken wij haar voor de inzet en input op de wijzigingen.

² Rb. Oost-Brabant 23 mei 2014, ECLI:NL:RBOBR:2014:3092; CRvB 8 februari 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:433.

³ Onder minima wordt verstaan: inwoners met een inkomen tot 110% van de geldende bijstandsnorm en een vermogen dat lager is dan de geldende actuele vermogensgrens als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet.

⁴ Rb. Gelderland 28 maart 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:1396.

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing.

KANTTEKENINGEN

1.1 Inwoners met lagere inkomens worden met het schrappen van de verlaging van 15% (in)direct de dupe van de invoering van het abonnementstarief

De invoering van het abonnementstarief en het schrappen van de korting mag er niet toe leiden dat mensen die op een Wmo-voorziening zijn aangewezen niet of onvoldoende ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. De Wmo 2015 biedt (onverkort) de nodige wettelijke waarborgen aan ingezetenen. De verwachting is niet dat deze verhoging op enigerlei wijze een belangrijke rol speelt bij het stoppen met, verminderen of afzien van Wmo-hulp en/of -ondersteuning. Inwoners uit het lagere inkomenssegment zullen weliswaar een negatief inkomenseffect ervaren van € 2,62 per vier weken. Een dergelijke verhoging wordt acceptabel en binnen de marges geacht.

Daarnaast heeft de gemeente Raalte een collectieve zorgverzekering voor minima waarin de eigen bijdrage Wmo wordt vergoed. Deze vergoeding bedraagt 100% tot een maximumbedrag van € 230,00 per jaar.

FINANCIËN

Bij de begroting 2019 zijn de financiële gevolgen van de invoering van het Wmo-abonnementstarief (lagere inkomsten eigen bijdrage Wmo en inschatting aanzuigende werking) al meegenomen middels de stelpost abonnementstarief Wmo.

VERVOLG

Wanneer uw college instemt met de wijzigingen van de Vordering maatschappelijke ondersteuning gemeente Raalte 2017, wordt de verordening tot wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Raalte 2017 ter besluitvorming aangeboden aan de Raad.

Wanneer uw college instemt met de brief aan de Wmo-raad, wordt de betreffende brief verstuurd.

Nadat de verordening tot wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Raalte 2017 door de Raad is vastgesteld, vindt de bekendmaking op de gebruikelijke wijze plaats. De bekendmaking is een voorwaarde voor inwerkingtreding van de regeling. De verordening tot wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Raalte 2017 treedt in werking op de dag na bekendmaking. Onderdeel C (artikel 6.1, eerste lid, van de Verordening), inhoudende dat de eigen bijdrage Wmo niet meer wordt verminderd met 15%, kan na de bekendmaking pas in werking treden op de eerste dag waarop een nieuwe CAK-periode aanvangt. Immers kan de hoogte van de eigen bijdrage niet halverwege een CAK-periode worden aangepast.

COMMUNICATIE

Na vaststelling van de verordening tot wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Raalte 2017 door de Raad worden de inwoners die thans een Wmo-eigen bijdrage betalen, per individuele brief geïnformeerd over de wijzigingen. Deze brief wordt ter kennisneming aangeboden aan het CAK, het instituut dat de eigen bijdrage Wmo int. Tevens wordt een persbericht verspreid en wordt de informatie gedeeld op de Kr8 van Raalte pagina in het Weekblad van Salland, op de website van de Kr8 van Raalte en op social media, opdat een brede doelgroep wordt bereikt.

BIJLAGEN

Bijlage 1	Raadsvoorstel en concept raadsbesluit Verordening maatschappelijke ondersteuning
Bijlage 2	Advies van de Wmo-raad
Bijlage 3	Reactie aan Wmo-raad op gevraagd advies
Bijlage 4	Brief aan inwoners